

بررسی و تحلیل طراحی داخلی مسکن بر مبنای ترکیب دو اصل عدل و محرمیت در معماری اسلامی

مهندس اباصلت عسگری^{۱*}، پریسا فرازمهر^۲

۱- عضو هیئت علمی و مدرس دانشگاه حکیم سبزواری

۲- کارشناس مهندسی معماری، دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه

بناهایی که به دست انسان ساخته می شود، جلوه هایی از نگرش او به جهان هستی است که مبین قوه فکری و ساختار فرهنگی - اجتماعی افراد آن جامعه است. نگاه به مقوله معماری جدا از نگرش فرد (طراح و مخاطب) نسبت به هستی نیست. معمار مسلمان همچون همه مکاتب فکری که بی شک مفهوم انسان کامل در میان آثار هنری اش متجلی می شود، در معماری اسلامی در پی آن بوده تا بنای خود را به انسان کامل نزدیک کند و شکلی از باطن انسان کامل بسازد. معماری اسلامی، تجلی نمادین جهانی ابدی و ازلی است که این جهان را محلی گذرا و واسطه ای برای رسیدن به مرتبه ای والاتر به منظور وصول به آرامش درونی می داند. معماری اسلامی که به صورت های گوناگون در بناهای مختلف متجلی گشته، جایگاه خاصی را داراست که در آن، جهان بینی یک مسلمان، نوع اندیشه و باورهایش نمود بارزی دارد. در این تحقیق بر مبنای دو اصل تعادل و محرمیت در جهان بینی مسلمان به بررسی و ارائه معماری اسلامی در طراحی داخلی مسکن پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: معماری اسلامی، عدل و تعادل، جهان بینی مسلمان، محرمیت اسلامی

۱. مقدمه

فضای معماری به بیانی توصیف مادی مکان یا ظرفی است که در آن بخشی از فعالیتهای مربوط به زندگی بشر صورت می پذیرد. بنابراین فضای معماری با زندگی رابطه ای ناگسستنی دارد. انسان هنگامی که از رحم مادر جدا می شود، در فضایی جدید قرار می گیرد که همان فضای معماری است. انسان در فضای معماری زندگی می کند، به فضا فکر می کند و فضا را خلق می نماید. معماری هنر به نظم درآوردن فضا است و انسان نمی تواند قبل از آنکه افعال خود را منظم کرده و به زندگی خود نوعی سازمان بخشیده باشد، فضا را به نظم درآورد. معماری دانشی است که معمار باید بیاموزد تا با طراحی محیط مصنوع به نحو مطلوب در روح و روان انسان تأثیر بگذارد، به دلیل ارتباط مستقیم فضای زیستی با روح و روان انسان، طراحی درست و مطلوب می تواند تأثیرات مثبت و طراحی نامناسب اثرات مخرب داشته و حتی بی تفاوتی و بی معیاری در طراحی باعث دلمردگی انسان شود. طراحی باید با زمان و نیاز بشر همسو باشد، طراح باید بر اساس نیاز جامعه و فرهنگ، خواسته های مخاطب را با علم خود ترکیب کند تا طراحی مطلوبی شود و از طرفی نباید صرفاً طراحی بر پایه علم و بدون لحاظ کردن خواسته مخاطب به افراد تحمیل شود. تذکر این نکته لازم است که دلبستگی به فرهنگ و

* Email: pfarazmehr@yahoo.com